ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [*PHILIPPE LÉGER*] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 10. martā [1]

1. Beļģijas tiesībās preču vai pakalpojumu saistītais piedāvājums principā ir aizliegts. Tomēr no šīs aizliedzošās normas pastāv izņēmums gadījumā, kad kopā ar pamata pirkumu vai pakalpojumu bez maksas tiek piedāvāti dokumenti, kas pēc vairāku pirkumu veikšanas dod tiesības saņemt bezmaksas piedāvājumu vai atlaidi ar nosacījumu, ka šī priekšrocība attiecas uz *līdzīgu* preci vai pakalpojumu un ka to sniedz šis *pats pārdevējs*.

2. Šīs prasības ietvaros Eiropas Kopienu Komisija pēc būtības lūdz Tiesu atzīt, ka Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 49. pants, jo tā diskriminējoši un nesamērīgi piemēroja "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus kā priekšnoteikumu, lai šajā dalībvalstī varētu piemērot patērētāju pastāvīgo klientu programmu.

3. Šī lieta attiecas uz pārdošanas veicināšanas nozari, kas jau ir Kopienu līmeņa jautājums, pat ja šobrīd Kopienu likumdevējs vēl nav pieņēmis nekādu tiesisko regulējumu [2].

4. Šī prasība ļāva precizēt, kādas prasības, pēc manām domām, ietver norma, atbilstoši kurai EKL 226. panta ietvaros uzsāktā procedūrā Komisijai ir jāsniedz pierādījums par dalībvalsts Kopienu pienākumu neizpildi.

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — Skat. Komisijas 2001. gada 2. oktobra paziņojumu par pārdošanas veicināšanu iekšējā tirgū [COM(2001) 546, galīgā redakcija], kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 25. oktobra regulas par pārdošanas veicināšanu iekšējā tirgū priekšlikumu ar grozījumiem [COM(2002) 585, galīgā redakcija]. Šīs regulas priekšlikuma septītajā apsvērumā ir norādīts, ka tā "attiecas uz aviosabiedribu pastāvīgo klientu kartēm un programmām".

I — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesības*

5. EKL 49. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka:

"Kā paredz še turpmāk izklāstītie noteikumi, Kopienā aizliedz pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā Kopienas valstī, bet sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts personai."

B — *Valsts tiesību akti*

6. Ar Beļģijas 1991. gada 14. jūlija likuma "Par tirdzniecības praksi un patērētāju informēšanu un aizsardzību" [3] 54. pantu (turpmāk tekstā — "Beļģijas likums") ir aizliegti "pārdevēja jebkādi saistītie piedāvājumi patērētājam". Par saistīto piedāvājumu tiek uzskatīts "preču, pakalpojumu, cita veida priekšrocību un dokumentu, kas ļauj tās iegūt, iegūšana bez maksas vai par samaksu [..], kas ir saistīta ar citu, pat identisku, preču vai pakalpojumu iegūšanu". Saistītais piedāvājums patērētajam ir aizliegts arī tad, ja to veic "vairāki pārdevēji, kuri rīkojas vienotā nolūkā".

7. Tomēr no šī saistītā piedāvājuma aizlieguma pastāv izņēmumi. Tā Beļģijas likuma 57. pantā ir atļauts bez maksas kopā ar pamata preci vai pakalpojumu piedāvāt tādus dokumentus, kas dod konkrētas priekšrocības patērētājam.

8. Minētā panta 1.–3. punktā uzskaitītos dokumentus var izdot tikai uzņēmēji, kas ir reģistrēti atbildīgajā ministrijā atbilstoši Beļģijas likuma 59. panta pirmajai daļai.

9. Savukārt minētā likuma 57. panta 4. punktā ir paredzēts izņēmums no saistītā piedāvājuma aizlieguma, ko uzņēmēji var izmantot nereģistrējoties.

10. Precīzāk, šajā Beļģijas likuma 57. panta 4. punkta pirmajā daļā uzņēmējiem kopā ar pamata preci vai piedāvājumu ir atļauts piedāvāt "dokumentus, kas dod tiesības papildus noteikta daudzuma preču vai pa-

3 — *Moniteur belge*, 29.08.1991.

kalpojumu iegādei saņemt vienu bezmaksas piedāvājumu vai cenas samazinājumu līdzīgas preces vai pakalpojuma iegādei, ar nosacījumu, ka šo priekšrocību sniedz tas pats pārdevējs un tas nepārsniedz trešo daļu no iepriekš iegūtās preces vai pakalpojuma cenas".

11. Turklāt minētajā pantā ir noteikts, ka "dokumentā ir jāmin tā derīguma termiņa iespējamās beigas, kā arī piedāvājuma nosacījumi", un ka "ja pārdevējs izbeidz piedāvājumu, patērētājam ir jāsaņem iepriekš veiktajiem pirkumiem līdzvērtīgs piedāvājums".

12. Tirdzniecības tiesas pēc Ekonomikas ministrijas, ieinteresēto uzņēmēju vai apvienību, kas aizsargā pārtērētāju intereses, lūguma var izdot rīkojumu pārtraukt darbības attiecībā uz tādu bezmaksas dokumentu piedāvājumu, kas nav saderīgi ar šiem tiesību aktiem.

II — Pirmstiesas procedūra

13. Komisija 1999. gada 31. marta vēstulē vērsa Beļģijas Karalistes uzmanību uz jautājumu par Beļģijas likuma 54. un 57. panta saderību ar EKL 49. pantu. Tajā Komisija norāda, ka šo informāciju ieguvusi no Nīderlandē dibināta uzņēmuma sūdzības, kas nodarbojas ar pastāvīgo klientu programmas ar nosaukumu *"Air Miles"* organizēšanu citiem uzņēmumiem, ko tas vēlas īstenot Beļģijā [4].

14. Šāda veida darbība tiek īstenota šādi: sabiedrība, kas organizē programmu, slēdz līgumu ar uzņēmumiem — tā saucamajiem "sponsoriem" —, lai izveidotu un vadītu programmas, kuru mērķis ir panākt klientu uzticamību šiem uzņēmumiem. Šiem klientiem tiek izsniegta elektroniskās atmiņas karte, kas tiem ļauj reģistrēt *"Air Miles"* punktus, ko iegūst, pērkot preci vai pakalpojumu no "sponsoru" uzņēmumiem. Sasniedzot noteiktu skaitu punktu, tie dod tiesības, piemēram, uz bezmaksas ceļojumiem.

15. Beļģijas Karaliste uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja ar 1999. gada 2. jūnija vēstuli. Tajā tā norādīja, ka valsts judikatūrā un doktrīnā jēdziens "līdzība" ir interpretēts kā tāds, kas nozīmē, ka pamata preces vai

4 — Šis uzņēmums uzdeva jautājumu Beļģijas Ekonomikas ministrijai par šīs pastāvīgo klientu programmas saderību ar Beļģijas likumu. 1998. gada 7. aprīļa vēstulē ministrija atbildēja, ka šīs programmas ietvaros piešķirtā prēmija nav uzskatāma par "preci, kas ir līdzīga sponsoru, kuru vārdā uzstājas minētā sabiedrība, pārdotajām precēm".

pakalpojumi, kas tiek piedāvāti bez maksas vai ar atlaidi, tiek parasti pārdoti tajā pašā izplatīšanas tīklā un/vai pieder tai pašai rūpniecības vai tirdzniecības darbības nozarei.

16. Komisija, neesot apmierināta ar šajā atbildē ietvertajiem paskaidrojumiem, 2000. gada 1. augustā nosūtīja Beļģijas Karalistei argumentētu atzinumu, kurā pēc būtības pārmeta, ka Beļģijas Karaliste diskriminējoši un nesamērīgi piemēro Beļģijas likumā ietvertos "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus. Beļģijas Karaliste tika aicināta veikt vajadzīgos pasākumus atzinuma izpildei divu mēnešu termiņā.

17. Beļģijas iestādes uz šo argumentēto atzinumu atbildēja 2000. gada 16. oktobra vēstulē. Šajā vēstulē tās pēc būtības norādīja, ka lietderīgāk ir sagaidīt Komisijas Kopienu tiesiskā regulējuma priekšlikumus pārdošanas veicināšanas nozarē, lai veiktu vispārēju valsts tiesību aktu par saistītajiem piedāvājumiem reformu, nevis grozīt tikai Beļģijas likuma 57. panta 4. punktu.

18. Arī šī atbilde Komisiju nepārliecināja, un tā, pamatojoties uz EKL 226. pantu, iesniedza šo prasību ar prasības pieteikumu, kas reģistrēts Tiesā 2003. gada 3. jūlijā.

III — Prasība

19. Šajā prasībā Komisija lūdz Tiesu "atzīt, ka, diskriminējoši un nesamērīgi piemērojot "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus, pirmkārt, attiecībā uz patērētāja saņemtajām precēm un pakalpojumiem un, otrkārt, attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir pieejami bez maksas vai ar atlaidi pastāvīgo klientu programmas ietvaros, kā priekšnoteikumu šādas programmas piemērošanai savstarpēja starptautiska pakalpojuma starp uzņēmumiem veidā, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 49. pants". Komisija lūdz Tiesu arī piespriest Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. Beļģijas Karaliste lūdz prasību atzīt par nepieņemamu tās nepamatotības dēļ un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

A — *Par pieņemamību*

21. Beļģijas valdība norāda, ka prasība ir nepieņemama, jo no atbildes uz argumentēto

atzinumu līdz prasības pieteikuma iesniegšanai Tiesā ir pagājis ilgs laiks, proti, gandrīz trīs gadi.

22. Šāds novērojums nav saderīgs ar tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības principiem. Beļģijas valdība uzskata, ka tiesiski tā varēja uzskatīt, ka tās sniegtā atbilde uz argumentēto atzinumu bija apmierinoša, jo Komisija šajā termiņā to neapstrīdēja. Tādēļ šī prasības pieteikuma iesniegšana Tiesā bija "tiesiskās paļāvības pārsteigums" Beļģijas Karalistei [5].

23. Man šķiet, ka šie argumenti nav nozīmīgi, ievērojot Tiesas judikatūru par saistību starp Komisijas rīcības brīvību attiecībā uz pirmstiesas procedūras norisi un iznākumu un nepieciešamību nodrošināt dalībvalsts, kura saukta pie atbildības saskaņā ar EKL 226. pantu, tiesības uz aizstāvēšanos.

24. Man ir skaidrs, ka Komisijas rīcības brīvība attiecas ne tikai uz tās tiesībām vērsties Tiesā, bet arī uz brīdi, ko tā uzskata par piemērotu lietas iesniegšanai Tiesā. Šis princips ir formulēts šādi: "prasības iesniegšanai sakarā ar valsts pienākumu neizpildi [..] nav iepriekš noteikta termiņa, jo tās rakstura un mērķa dēļ šī procedūra ietver Komisijas rīcības brīvību izvērtēt pamatus un termiņus, kas ir visatbilstošākie iespējamās valsts pienākumu neizpildes izbeigšanai" [6].

25. Tomēr šis princips nav pilnībā piemērojams tādos gadījumos, kad "pirmstiesas procedūras pārāk ilgais laiks [..] attiecīgajai dalībvalstij apgrūtina Komisijas argumentu atspēkošanu un tādējādi pārkāpj tiesības uz aizstāvēšanos" [7]. Tādējādi dalībvalsts, uz ko attiecas prasība sakarā ar pienākumu neizpildi, pienākums ir pierādīt šī pirmstiesas procedūras ilguma negatīvo ietekmi uz tās aizstāvības organizēšanu.

26. Šajā sakarā, un Tiesai nelemjot par to, vai šajā lietā starp dalībvalsts atbildi uz argumentēto atzinumu un šīs prasības iesniegšanu pagājušais laiks ir pārāk liels, pēc manām domām, pietiek norādīt, ka Beļģijas Karaliste nav iesniegusi nevienu specifisku argumentu, kas pierādītu, ka šis novērojums ietekmēja veidu, kādā tā organizēja savu aizstāvību [8].

5 — Skat. iebildumu raksta 11. lpp.

6 — 1971. gada 14. decembra spriedums lietā 7/71 Komisija/Francija (*Recueil*, 1003. lpp., 5. punkts).

7 — 1991. gada 16. maija spriedums lietā C-96/89 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-2461. lpp., 16. punkts).

8 — Šajā sakarā skat. 2000. gada 12. septembra spriedumu lietā C-359/97 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-6355. lpp.). Šajā lietā pagāja gandrīz astoņi gadi starp Apvienotās Karalistes atbildi uz argumentēto atzinumu un prasības pieteikuma iesniegšanu.

27. Visos Beļģijas Karalistes iesniegtajos argumentos tā tikai kritizē, pirmkārt, Komisijas izmantoto rīcības brīvību attiecībā uz procedūras, kas ir uzsākta atbilstoši EKL 226. pantam, norisi un, otrkārt, veidu, kādā šīs procedūras uzsākšana tika saskaņota ar Kopienas līmenī notiekošo diskusiju par regulas priekšlikumu par pārdošanas veicināšanu.

28. Šķiet, ka arī Beļģijas Karalistes formulētie iebildumi attiecībā uz prasības pieņemamību pamatā ir balstīti uz argumentu, saskaņā ar kuru Komisijai bija nevis jāsniedz prasības pieteikums Tiesā, bet citādi jāatbild uz šīs dalībvalsts 2000. gada 16. oktobra vēstuli Komisijai, atbildot uz argumentēto atzinumu.

29. Tiesa jau ir nospriedusi, ka "pat pieļaujot, ka tiesas process ir uzsākts ar Komisijas prasību, neņemot vērā iespējamos jaunos faktiskos vai tiesiskos apstākļus, ko attiecīgā dalībvalsts norādījusi savā atbildē uz argumentēto atzinumu, šīs valsts tiesības uz aizstāvēšanos nav aizskartas. Tā tiesas procesa ietvaros pilnībā var norādīt minētos apstākļus, tos iekļaujot jau tās pirmajā iebildumu rakstā. Tiesai ir jāizskata to atbilstība, lai izlemtu par procesa sakarā ar valsts pienākumu neizpildi turpināšanu" [9].

9 — 1998. gada 19. maija spriedums lietā C-3/96 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-3031. lpp., 20. punkts).

30. Līdz ar to Komisijai nevar pārmest, ka tā nav izteikusies par Beļģijas Karalistes atbildē uz argumentēto atzinumu ietvertajiem argumentiem.

31. Tādējādi, ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka Beļģijas valdības iebildums par prasības nepieņemamību ir jānoraida.

B — *Par lietas būtību*

1) Prasības priekšmets

32. Veikt Komisijas izklāstīto pamatu šīs prasības atbalstam vērtējumu nozīmē, ka sākumā precīzi ir jānosaka prasības priekšmets.

33. Kā es to jau norādīju, Komisija pārmet Beļģijas Karalistei, ka tā nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 49. pants, *diskriminējoši un nesamērīgi piemērojot* "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus, kas ir ietverti Beļģijas likuma 57. panta 4. punkta pirmajā daļā, kā priekšnoteikumu

šādas programmas piemērošanai savstarpēja starptautiska pakalpojuma starp uzņēmumiem veidā.

2) Pierādījums par valsts pienākumu neizpildi

34. Tādējādi no pieteikuma par lietas ierosināšanu rezolutīvās daļas skaidri izriet, ka šī prasība nekādi neattiecas uz Beļģijas likuma 57. panta 4. punkta pirmās daļas *tekstu*, bet tikai uz iespējami diskriminējošo un nesamērīgo šajā noteikumā ietverto nosacījumu *piemērošanu*.

38. Tā kā Komisijas prasība skaidri bija tikai par "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumu, kas ir ietverti Beļģijas likumā, diskriminējošai un nesamērīgu piemērošanu Beļģijā, tai Tiesai ir jāiesniedz pietiekošs pierādījums, lai šajā lietā pierādītu dalībvalsts EKL 49. pantā noteikto pienākumu neizpildi.

35. Turklāt Komisija to tiesas sēdes laikā skaidri apstiprināja, atbildot uz Tiesas uzdoto jautājumu.

39. Šajā sakarā es atgādinu, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai tiesvedībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi Komisijai ir jāpierāda iespējamā valsts pienākumu neizpilde un jāiesniedz Tiesai nepieciešamie pierādījumi, lai tā varētu pārbaudīt šādu valsts pienākumu neizpildi, bet Komisija nevar balstīties ne uz kādiem pieņēmumiem [10].

36. Tādējādi šīs prasības priekšmets, kā izklāstīja Komisija, izslēdz to, ka Tiesa abstrakti izskatītu minētā noteikuma saderību ar EKL 49. pantu.

40. Šajā lietā es uzskatu, ka Komisija nav sniegusi Tiesai pietiekamu informāciju, lai pierādītu, ka Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 49. pants.

37. Tādējādi prasītāja vērsās Tiesā tikai tādēļ, lai atzītu, ka valsts iestāžu, proti, valsts pārvaldes, kā arī valsts tiesu, veiktā Beļģijas likuma 57. panta 4. punkta pirmās daļas piemērošana ir pretēja EKL 49. pantam.

10 — Skat. it īpaši 1982. gada 25. maija spriedumu lietā 96/81 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, 1791. lpp., 6. punkts); 1990. gada 20. marta spriedumu lietā C-62/89 Komisija/Francija (*Recueil*, I-925. lpp., 37. punkts); 1997. gada 29. maija spriedumu lietā C-300/95 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-2649. lpp., 31. punkts); 1999. gada 9. septembra spriedumu lietā C-217/97 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5087. lpp., 22. punkts) un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-194/01 Komisija/Austrija (*Recueil*, I-4579. lpp., 34. punkts).

41. Faktiski, ja, kā tas ir šajā gadījumā, prasība attiecas uz valsts tiesību normas konkrētu īstenošanu, valsts pienākumu neizpildes pierādīšanai ir nepieciešams iesniegt īpaša rakstura pierādījumus salīdzinājumā ar tiem, kuri tiek ņemti vērā saistībā ar valsts pienākumu neizpildes prasību, kas attiecas tikai uz valsts tiesību normas saturu.

42. Šajā pēdējā gadījumā, kas ir visbiežākais, apstrīdētās valsts tiesību normas jēdzienu salīdzinājums ar attiecīgās Kopienu tiesību normas jēdzieniem var būt pietiekošs, lai pierādītu valsts pienākumu neizpildi.

43. Gluži pretēji, ja prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi priekšmets attiecas uz valsts normas piemērošanu, valsts pienākumu neizpildi var konstatēt, tikai pietiekami dokumentēti un detalizēti pierādot, ka valsts iestādes ir īstenojušas praksi, kurā tiek vainota valsts pārvalde un/vai tiesas un par ko dalībvalsts ir atbildīga.

44. Tomēr ir jāatzīst, ka šajā lietā Komisija nav iesniegusi šādus pierādījumus.

45. Pirmkārt, attiecībā uz Beļģijas Karalistei pārmesto valsts administratīvo praksi es piekrītu Beļģijas valdības viedoklim, saskaņā ar kuru apstāklis, ka atsevišķi Beļģijā dibināti uzņēmumi ievieš pastāvīgo klientu programmas, kas ir apstrīdamas atbilstoši Beļģijas likuma 57. panta 4. punkta pirmajai daļai, un atbildīgās pārvaldes iestādes pēc savas iniciatīvas nav vērsušās valsts tiesās šādu darbību izbeigšanai, nepierāda to, ka minētais pants tiek piemērots diskriminējoši.

46. Es uzskatu, ka šie Komisijas izklāstītie piemēri nepierāda, ka Beļģijas pārvalde piemēroja šajā pantā minētos nosacījumus atšķirīgi atkarībā no tā, vai attiecīgais uzņēmums atrodas Beļģijas teritorijā vai ārpus tās.

47. Turklāt citi Beļģijas valdības iebildumu rakstā minētie piemēri gluži pretēji parāda, ka Beļģijas tiesās bija iesniegtas prasības pret reklāmas kampaņām, kas ir pretrunā ar Beļģijas likumu [11].

48. Otrkārt, ir svarīgi precizēt, ka, lai arī valsts rīcība, ko veido Kopienas tiesībām pretēja administratīva prakse, var būt valsts

11 — Skat. iebildumu raksta 21. un 22. lpp.

pienākumu neizpilde EKL 226. panta [12] nozīmē, tomēr Tiesa uzskata, ka šai praksei "ir arī jābūt zināmā mērā pastāvīgai un vispārīgai" [13].

49. Tomēr Komisija šīs prasības ietvaros nav pierādījusi, ka pastāv tāda administratīva prakse, kas atbilst Tiesas noteiktajām pastāvīguma un vispārīguma īpašībām.

50. Tādējādi tādu faktu ņemšana vērā, kas ir uzņēmuma — pastāvīgo klientu programmas "*Air Miles*" organizētāja — iesniegtās sūdzības pamatā, nav pietiekama, lai pierādītu valsts pienākumu neizpildi, ko veido iedibinātā prakse, diskriminējoši un nesamērīgi piemērojot "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus [14].

51. Turklāt ir jāatzīmē, ka Beļģijas Ekonomikas ministrijas sniegtā skaidri negatīvā atbilde uzņēmumam — pastāvīgo klientu programmas "*Air Miles*" organizētājam — par jautājumu, vai minētā programma ir saderīga ar Beļģijas tiesību aktiem, bija tikai atzinums un nevis lēmums, ar ko būtu atteikta pastāvīgo klientu programmas "*Air Miles*" piemērošana Beļģijā.

52. Treškārt un visbeidzot, attiecībā uz to, kā Beļģijas tiesas interpretē likumu, ir svarīgi atgādināt, ka Tiesa ir skaidri noteikusi nosacījumus, kad valsts tiesu prakse var veidot valsts pienākumu neizpildi EKL 226. panta nozīmē [15].

53. Tādējādi Tiesa nosprieda, ka "atsevišķi vai nedaudzi tiesas spriedumi, kam raksturīgs citāds virziens visas judikatūras kontekstā vai, jo vairāk, interpretācija, ko valsts augstāka tiesa ir atcēlusi, nav jāņem vērā. Tas tā nav attiecībā uz judikatūras interpretāciju, ko minētā augstākā tiesa nav atcēlusi vai pat ir apstiprinājusi" [16].

12 — Skat. it īpaši 1988. gada 14. jūlija spriedumu lietā 298/86 Komisija/Beļģija (*Recueil*, 4343. lpp.) un 2004. gada 2. decembra spriedumu lietā C-41/02 Komisija/Nīderlande (Krājums, I-11375. lpp.).

13 — 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-387/99 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-3751. lpp., 42. punkts).

14 — Protams, Tiesa varēja nospriest, ka īpašos apstākļos, kas ir raksturīgi tādam tirgum, kurā ir tikai daži uzņēmumi, piemēram, pasta apzīmogošanas iekārtu tirgum, valsts pārvaldes attieksme pret vienu uzņēmumu varētu būt pamatā atzinumam par valsts pienākumu neizpildi (1985. gada 9. maija spriedums lietā 21/84 Komisija/Francija (*Recueil*, 1355. lpp., 13. punkts). Tomēr konkrētā lieta gluži pretēji attiecas uz pārdošanas veicināšanas tirgu ar daudziem uzņēmējiem.

15 — 2003. gada 9. decembra spriedums lietā C-129/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-14637. lpp.).

16 — Turpat, 32. punkts.

54. Tādējādi valsts judikatūra var veidot valsts pienākumu neizpildi tikai tad, ja tai "ir strukturāls raksturs" [17].

55. Prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam ietvaros Komisijai ir jāpierāda, ka šāds gadījums pastāv.

56. Es norādu, ka Komisija lielā mērā pamatojas uz savu analīzi par Beļģijas tiesībās dominējošo interpretāciju, saskaņā ar kuru saistītais piedāvājums atbilst "līdzības" nosacījumam, ja pamata preces vai pakalpojumi un bezmaksas vai ar atlaidi piedāvātās preces parasti tiek laistas tirdzniecībā tajā pašā izplatītāju tīklā un pieder tai pašai rūpniecības vai tirdzniecības nozarei.

57. Pēc Komisijas domām, norma, kas aizliedz saistīto piedāvājumu tādām precēm, kas nav līdzīgas, praksē tiek īstenota nepareizi par labu tādiem uzņēmumiem, kas ir dibināti Beļģijā un kuriem ir savs izplatīšanas tīkls. Tā norāda, ka: "[š]o nepareizo pamatnormas piemērošanu ir veicinājusi tiesu sniegtā līdzības jēdziena interpretācija" [18].

58. Tomēr šajā lietā Komisija neatsaucas ne uz vienu Beļģijas tiesu spriedumu, lai atspoguļotu judikatūras virzienu, uz kuru tā balstījusi savu analīzi.

59. Beļģijas Karaliste pati atbildē uz brīdinājuma vēstuli atsaucas uz to, ka valsts judikatūrā un doktrīnā jēdziens "līdzība" ir interpretēts kā tāds, kas nozīmē, ka pamata preces vai pakalpojumi un bezmaksas vai ar atlaidi piedāvātās preces vai pakalpojumi parasti tiek laisti tirdzniecībā tajā pašā izplatītāju tīklā un/vai pieder tai pašai rūpniecības vai tirdzniecības nozarei. Pamatojot šo interpretāciju, tā norāda arī uz Briseles Tirdzniecības tiesas 1978. gada 26. jūnija nolēmumu [19].

60. Tomēr es uzskatu, ka šis apstāklis neatbrīvo Komisiju no precīzu pierādījumu sniegšanas Tiesai, lai noteiktu un noskaid-

17 — Skat. ģenerāladvokāta Hēlhuda [*Geelhoed*] secinājumus iepriekš minētajā lietā Komisija/Itālija (114. punkts).

18 — Skat. prasības pieteikuma 21. punktu.

19 — Skat. iebildumu raksta 23. lpp.

rotu valsts judikatūras tendenci, uz kuru tā balstās.

61. Šādu paskaidrojumu sniegšana šajā lietā ir vēl jo vairāk vēlama, jo jēdziena "līdzība" izklāsts, ko Beļģijas Karaliste sniedz iebildumu rakstā, kā arī tās pārstāvja paziņojumos tiesas sēdē, pilnībā apstiprina domu, ka šim jēdzienam piešķirtā interpretācija Beļģijas judikatūrā un doktrīnā nav viennozīmīga.

62. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, es uzskatu, ka Komisija nav pierādījusi, ka Beļģijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 49. pants, diskriminējoši un nesamērīgi piemērojot "līdzības" un "vienīgā pārdevēja" nosacījumus, pirmkārt, attiecībā uz patērētāja saņemtajām precēm un pakalpojumiem un, otrkārt, attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir pieejami bez maksas vai ar atlaidi pastāvīgo klientu programmas ietvaros, kā priekšnoteikumu šādas programmas piemērošanai savstarpēja pārrobežu pakalpojuma starp uzņēmumiem veidā.

IV — Secinājumi

63. Tā rezultātā es iesaku Tiesai noraidīt Eiropas Kopienu Komisijas iesniegto prasību pierādījumu trūkuma dēļ un piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punkta pirmajai daļai.